

Olympiai versenyek: Magyar-Francia v. zipóló. Box világbajnoki mérkőzések. Magyar-Olasz kardcsapat mérkőzés a Korzó és Belvárosi Moziiban.

— Rektor Magnificat Fogadd és viseld ezt a láncot, a rektori méltóság jelvényét. Nagy és súlyos terhet, felelősséget veszel ezzel erős vállaidra, kérem a Mindenható Istent, adjon neked erőt, egészséget és kitartást, hogy egyetemünk sok vihart látott hajóját erős kézzel kormányozzad és vezessed be a jobb jövő boldog révébe. Az Isten áldása legyen alkotó munkádon!

— Köszönöm a hozzám intézett szívélyes szavakat — válaszolta Dézsi rektor —, amelyek szeretettől sugároznak. Midőn most itt állok, elvonul lelki szemem előtt egyetemünk kilenc évi története. Kilenc éve, hogy a barbárság kiűzött bennünket szép hazánkba, amelynél gyönyörűsebb hely nincs. »Megrattuk s tovább mentünk örökös reménnyel.« Mint Aeneas az égő városból a Penates, a házi isteneket, úgy mentettük ki s vittük magunkkal az Alma Mater, drága gyermekünket, hogy ahol azt kedvesen fogadják, ott építsünk hajlékot számára. Ahol az egyetemnek jó, ott nekünk is jó. Mi és az egyetem egyek vagyunk. Szeged városa fogadott tárt karokkal bennünket s alig hogy letelepedtünk, építeni kezdtük az új Alba Longa. Hála legyen a kormány és a város megértő szövetségének, nemes versenyének. Eszembe jut egy ótestamentomi kép, hogy Mózes csak úgy tudott harcolni az ellenséggel, hogy Áron imádkozott érte s ha

az Áron keze lehanyatlott, az ellenség verni kezdte a zsidókat. Azért, hogy le ne hanyatolják, mások tartották az Áron kezét, míg megverte az ellenséget. Mózes a kultuszkormány s Áron a város s kívánjuk, hogy Áron keze ne hanyatoljon le addig, míg Mózesünk fel nem építi új hajlékunkat. Remény és kétség között jöttünk ide, de ma már öröm és gyönyörűség látni, hogyan emelkedik az új egyetemi város, öröm és boldogság lesz nekem is, hogy neki szentelhetem minden erőmet, minden gondolatomat. Az én igám gyönyörűsége és az én testem könnyű. Az egyetem dicsőséges jó hírének megőrzése, tanártársaim tudományos érdekeinek előmozdítása s az ifjúság szeretete, ez az én vezérem: e szent hármas elv jegyében foglalom el rektori székemet.

A régi tanács tagjai szintén átnyújtották a dékáni jelvényeket utódaiknak, majd

az új tanács

foglalta el az emelvényt. Dézsi rektortól jobbra ült dr. Pollner Ödön, a jogtudományi kar és dr. Haimiss Elemér, az orvostudományi kar új dékánja, balra pedig dr. Mészöly Gedeon, a filozófiai és dr. Szentpétery Zsigmond, a természettudományi kar dékánja.

Dr. Dézsi Lajos tartotta meg ezután

„A gróf Vigyázó-alapítvány és a magyar tudomány-politika“

cimen székfoglaló előadását. A mindvégig érdekes és lebilincselő fejtegetések a következőkben foglalhatók össze:

Az akadémia és az egyetem nemes versenyt fejtenek ki a tudományok művelésében. A legtöbb akadémia alapítását királyi kegynek köszönheti. Mi sajnós, nem dicsekedhetünk a fejedelmi kegy ilyen ránsugárzásával. Lelkes hazafiak alapították. Azóta is ilyen lelkes hazafiak látták el gazdag alapítványokkal. Ezeknek sorába lépett gróf Vigyázó Sándor és fia, Ferenc. A gyűjtés és az akadémia hagyományozás érdeme az apáé, a fia érdeme, hogy megőrizte és gyarapította a szülői óhajnak megfelelően azt a nagy vagyont és hogy lemondva a családalapításról, saját végrendeletében is az akadémia tette meg örökösévé. Vigyázó Sándort a maga korában is kevesen méltányolták, mert nem hivatkozott páratlan értékű kincseivel: ő a nemzetnek gyűjtött. Csak a bibliofilok és könyvgyűjtők tudták, hogy micsoda mesés kincset halmozott össze, meg a gyűjtés nélkülözhetetlen közvetítői, az antiquáriusok. A bojári Vigyázó-családban a XIX. század elején élt Vigyázó Antal insurrekció kapitányt már mint gyűjtőt emlegették, de a Vigyázó-könyvtár, amely nagyságában és értékében Apponyi Sándor könyvtárához hasonlítható, Vigyázó Sándor alapította és gyűjtötte össze.

Az öreg gróf fiába is belenevelte a könyvszeretetet. Vigyázó Ferenc gyöngéd, nőies lélek volt, aki anyját, báró Podmanitzky Zsuzsannát rajongásig szerette, mikor meghalt vigasztalhatatlan volt, nem engedte, hogy anyja luteránus egyházi adóját holtá után töröljék, hogy amikor azt behajtják, abba az illúzióba ringathassa magát mintha az anyja még élne. Ezt a szeretetet bizonyítja a Podmanitzkyak dicsőségét hirdető művek íratására és kiadására hagyta. Az akadémia hagyott vagyon, amely harminchatezer hold földből, három kastélyból, két bérpalotából, készpénzből, értékpapirokból, ötvösremek-gyűjteményből és könyvtárból áll,

körülbelül hatvanmillió pengőrt ér.

A vagyon hatalmas jövedelmének felhasználására kapott jogot a végrendeletben az akadémia, amelynek most okosan, célszzerűen kell összeállítania a rendelkezésre bocsátott anyagi erőök felhasználásának programját. Az akadémia hagyományaihoz híven, elsősorban

a magyar nyelvészet ügyét

kell felkarolnia és ki kell adnia azokat a munkákat, amelyeknek kiadására az anyagi eszközök hiánya miatt nem kerülhetett sor. Sok tennivaló van a classica philologia terén is, mert a görög és a latin klasszikusok közül nagyon sok lefordítatlan. A magyar irodalomtörténet körébe tartozó

tudományos munkák is megíratásra, illetve kiadásra várnak. Fel kellene támasztani az akadémia Magyar Történelmi Társaságát is. Egyes korszakok történelmét szintén meg kellene íratni. A régészeti emlékek ismertetését a külföld tőlünk

Csütörtökön nyit a Korzó Mozi

A Korzó Mozi Szeged városának ezen meghitt intim színháza teljesen újjáalakítva csütörtökön nyitja meg kapuit. Három hónapig tartó megfeszített munka és rengeteg költséggel teljesen újjáalakították a termet és előcsarnokokat. Minden újítás a közönség kényelmének érdekében történt. Az előcsarnok megnagyobbították, a harmadik osztály külön pénztárt és külön várócsarnokot kap, úgyhogy a közönség nem kényszerül az uccán várakozni. Fűtőberendezés, vetítőberendezés a legmodernebbül van átépítve. Mindenütt ragyogó olajfestésű zománcsal behúzott falak. Megnyitó műsorul a szezon legnagyobb filmjét, az Itél a Dnyeszter című attrakciót mutatja be a Korzó Mozi Olga Csehovával a főszerepben.

Milyen lesz az árkádsoros Templom-tér

Ragyogó paloták — sivár klinikák

(A Délmagyarország munkatársától.) Ismeretes, hogy a kultuszminiszter október 22-re írta ki a Templom-térre kerülő kémiai intézet építésére a versenylárgyalást. Az intézet palotájának építési tervét a minisztérium most leküldte Szegedre, hogy a szegedi vállalkozók itt, helyben is megtekinthessék a terveket és azok alapján összeállíthassák ajánlatukat. A terveket a mérnöki hivatalban teszik közzémlére.

Berzenczey Domokos műszaki főtanácsos a terveket, amelyeket a Templom-tér rendezésére tartott eszmei tervpályázat első díjának nyertese, Rerrich Béla készített, a hétfői tanácsülésen bemutatta a tanácsnak. A tanács tagjai elragadtatással nézegették a művészi értékű rajzokat, amelyek már sejtetik, hogy milyen lesz a Templom-tér az eszmei tervek alapján történő rendezés után.

A kémiai intézet a rendezendő tér záróépülete lesz és a Gizella-teret választja el a fogadalmi templom árkádos terétől. A Templom-tér felé néző belső frontján árkádos vonul végig, homlokzatának felső ormán pedig kedves drámatéket tervezett Rerrich Béla. A homlokzat vakolatlan lesz, különböző színekben játszó téglából készült, amelyek ódon patinát adnak a térnek. A Gizella-tér felé néző frontjának is ez a megoldása. Az Iskola-ucca tengelyében ötnyilású aluljáró lesz és ugyanilyen aluljáró szakítja meg az épület homlokzatát a tér másik szélén, a plébánia palota felé.

A tanács tagjai sokáig gyönyörködtek a művészi tervekben és sajnálkozva állapították meg, hogy a Tiszapartira épített klinikák homlokzatának sivár, stilustalansága ezek mellett a tervek mellett még jobban kiütöközik.

A kultuszminisztérium valószínűleg még

várja. Sokat emlegetik, hogy

Magyarország egy nagy középkori temető.

Ennek feltárása is várja az akadémia segítő kezét. Azonkívül az akadémia pénzübeli segítségét bocsájthat az ásatásokhoz ismert nevű szakemberek rendelkezésére és azok munkáit kiadná. Szégyen lenne, hogy az ilyen munkát külföldről jött tudósok úgy végezzék el helyettünk, ahogyan végzik a szíriai, vagy egyiptomi ásatásokat. Meg kellene íratni a magyar filozófia történetét, mert e téren nem kellene multunk miatt szégyenkezni. A pedagógiai irodalomból a magyar közoktatás történetének megírása szintén az akadémia vár. Szükség lenne egy német, francia, vagy angol folyóiratra, amely rendszeresen ismertetné a magyar természettudományi kutatás nevezetesebb eredményeit. Az akadémia vár több összefoglaló mű íratása is.

— Sokat lehetne még teendő gyanánt felsorolni — fejezte be előadását a rektor —, élénk tőlul az az eszme is, hogy nem lehetne-e a Vigyázó-alapítványt kapcsolatba hozni nemzetmentő szociális feladatok megoldásával és

az akadémia harminchatezer hold földjének egy részét Canadából visszatelepített magyaroknak adni bérbe,

akik, mint az akadémia zsellerei, kedvvel és buzgósággal művelnék azt a földet, amely a magyar kultúra számára hoz gyümölcsöt. De ez már nem tudomány, hanem — szociálpolitika!

Dr. Dézsi Lajos ezzel befejezte előadását, amelyet a diszközgyűlés közönsége igen nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatott végig és hosszantartó tapsal és éljenzéssel honorált. A diszközgyűlést az egyetemi énekhar a Hiszekegy elénklésével zárta le.

Elsőrendű

280

fehérneműanyagok

Pollák Testvéreknél Csekonics ucca.

TRAP PISTA SAJT

teljes zsíros, elsőrendű árú

10 deka ára 44 fillér, a

Központi Tejcsarnok

110kftejcsarnokaiban. 358

Kötöttáru különlegességek
Pollák Testvéreknél 280
Széchenyi tér és Csekonics u.